EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 21.4.2021.
COM(2021) 188 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA

Taksonomija EU-a, korporativno izvješćivanje o održivosti, preferencije u pogledu održivosti i fiducijarne obveze: usmjeravanje financiranja radi ostvarivanja Europskog zelenog plana

Europski zeleni plan europska je strategija rasta kojom će se poboljšati dobrobit i zdravlje građana, ostvariti klimatska neutralnost Europe do 2050. te zaštititi, očuvati i ojačati prirodni kapital i bioraznolikost. Gospodarstvo u interesu građana znači i pravednu tranziciju kojom se potiče zapošljavanje i nikoga ne zanemaruje. Da bi pridonio ostvarivanju tih ciljeva, europski financijski sustav mora postati održiviji. Za to su potrebni robusni financijski propisi i jasan smjer tranzicije za poduzeća. Zbog opsega ulaganja koji je potreban za ostvarivanje nužnih promjena, europski financijski sektor postat će okosnica održivog i uključivog gospodarskog oporavka nakon pandemije bolesti COVID-19 te dugoročno održivog gospodarskog razvoja Europe.

EU je poduzeo važne mjere za izgradnju održivog financijskog ekosustava. Uredba o taksonomiji EU-a, Uredba o objavama povezanima s održivosti u sektoru financijskih usluga i Uredba o referentnim vrijednostima temelj su za povećanje transparentnosti, a ulagateljima omogućuju da identificiraju mogućnosti za održiva ulaganja.

Komisija iznosi delegiranu uredbu o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti, prijedlog direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti, kojom se revidira Direktiva o nefinancijskom izvješćivanju, te izmjene delegiranih akata kako bi se u savjetima o osiguranju i ulaganjima te aspektima održivosti u upravljanju proizvodima i fiducijarnim obvezama bolje odražavale preferencije u pogledu održivosti. Ti će prijedlozi omogućiti da Europa postane zelenija, pravednija i održivija te poduprijeti provedbu ciljeva održivog razvoja.

Taksonomija EU-a pouzdan je i znanstveno utemeljen instrument za transparentnost namijenjen poduzećima i ulagateljima. Njome se uvode jasni kriteriji učinkovitosti za utvrđivanje onih ekonomskih djelatnosti koje znatno pridonose ciljevima zelenog plana. Na tim se kriterijima stvara zajednički jezik namijenjen poduzećima i ulagateljima, koji će im omogućiti vjerodostojniju komunikaciju o zelenim aktivnostima i pomoći da što uspješnije dovrše već započetu tranziciju. Taksonomija EU-a imat će i važnu ulogu pri izradi standarda EU-a za zelene obveznice i znaka za okoliš EU-a za određene financijske proizvode namijenjene malim ulagateljima.

Delegiranom uredbom o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti već su obuhvaćene ekonomske djelatnosti oko 40 % uvrštenih poduzeća[1] u sektorima koji su odgovorni za gotovo 80 % izravnih emisija stakleničkih plinova u Europi, a u budućnosti će se dodati još djelatnosti[2]. Na taj se način taksonomijom EU-a može znatno povećati mogućnost da se zelenim financiranjem potakne tranzicija, osobito u sektorima s vrlo visokim emisijama ugljika u kojima je nužno hitno provesti promjene.

Prijedlogom direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti utvrdit će se zajednička europska pravila o izvješćivanju radi veće transparentnosti propisivanjem obveze poduzećima

[1] Udio poduzeća sa sjedištem u Europskoj uniji koja imaju više od 500 zaposlenika i posluju u gospodarskim sektorima obuhvaćenima delegiranom uredbom o taksonomiji EU-a u području klimatskih promjena (izvor: Bloomberg).
[2] Izvor: Eurostat.

da na dosljedan i usporediv način dostavljaju informacije o održivosti. Novi izvještajni zahtjevi primjenjivali bi se na sva velika i sva uvrštena poduzeća, uključujući uvrštena mala i srednja poduzeća (MSP-ovi). Komisija će izraditi razmjerne standarde za MSP-ove, kojima će se utvrditi referentni zahtjevi u pogledu informacija koje bi poduzeća na koja se primjenjuje Direktiva o kapitalnim zahtjevima mogla razumno tražiti od MSP-ova dobavljača i klijenata u svojim vrijednosnim lancima.

I. UVOD

Uredba (EU) 2020/852 o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja[3] („Uredba o taksonomiji EU-a") stupila je na snagu 12. srpnja 2020. Europski parlament i Vijeće tom su uredbom ovlastili Europsku komisiju da u delegiranim aktima izradi kriterije tehničke provjere na temelju kojih će se određivati može li se smatrati da određena ekonomska djelatnost znatno doprinosi okolišnim ciljevima. Na temelju tih kriterija izrađene su odgovarajuće definicije ekonomskih djelatnosti koje se mogu smatrati ekološki održivima i namijenjene su poduzećima, ulagateljima i sudionicima na financijskim tržištima.

Ovlasti Komisije usklađene su sa zahtjevom da kriteriji tehničke provjere moraju biti ažurni i utemeljeni na znanstvenim dokazima. Kriteriji moraju biti jasni, praktični i lako primjenjivi kako bi se izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje. Europski parlament i Vijeće prepoznali su i važnost savjetovanja s javnosti te su izričito ovlastili Komisiju za uključivanje relevantnih dionika i djelovanje na temelju savjeta stručnjaka s potvrđenim znanjem i iskustvom u relevantnim područjima.

U skladu sa zahtjevima Europskog parlamenta i Vijeća, delegiranom uredbom o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti[4] utvrđuje se prvi paket kriterija tehničke provjere taksonomije EU-a i zajednički jezik o održivim djelatnostima. Uredbom o taksonomiji EU-a propisuje se da ulagatelji i poduzeća moraju primjenjivati te kriterije za s time povezane objave, što će biti i pouzdan vodič za odluke o ulaganjima.

To je dopunjeno prijedlogom direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti[5], kojom će se osigurati da poduzeća dostavljaju informacije o održivosti svojeg poslovanja na transparentan i usporediv način. Financijska društva mogu ocijeniti ambicije i okolišnu učinkovitost financiranih djelatnosti na temelju podataka o usklađenosti s taksonomijom, ulaganjima u tranziciju i rizicima održivosti.

II. DELEGIRANA UREDBA O TAKSONOMIJI EU-A U PODRUČJU KLIME

[3] Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088, SL L 198, 22.6.2020., str. 13.

[4] Delegirana uredba Komisije o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem kriterija tehničke provjere za utvrđivanje uvjeta pod kojima se može smatrati da ekonomska djelatnost znatno pridonosi ublažavanju klimatskih promjena ili prilagodbi klimatskim promjenama te za utvrđivanje da ta ekonomska djelatnost ne uzrokuje nikakvu bitnu štetu drugim okolišnim ciljevima, vidjeti https://ec.europa.eu/info/law/sustainable-finance-taxonomy-regulation-eu-2020-852/amending-and-supplementary-acts/implementing-and-delegated-acts_en.

[5] Prijedlog direktive o izmjeni Direktive 2013/34/EU, Direktive 2004/109/EZ, Direktive 2006/43/EZ i Uredbe (EU) br. 537/2014 u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti određenih poduzeća, COM(2021) 189.

Delegirana uredba o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti, koji trebaju pregledati Europski parlament i Vijeće, sadržava prvi paket tehničkih kriterija za definiranje djelatnosti koje znatno pridonose prilagodbi klimatskim promjenama i njihovu ublažavanju[6].

Ti su kriteriji izrađeni na temelju preporuka tehničke stručne skupine, povratnih informacija od javnosti i savjeta Platforme za održivo financiranje.[7]

O važnosti tog pitanja svjedoči i količina povratnih informacija dionika o nacrtu kriterija (među ostalim građana, javnih tijela, poduzeća, neprofitnih organizacija i članova znanstvene zajednice). Velika većina ispitanika potvrdila je da je taksonomija EU-a ključan instrument za poticanje procesa tranzicije u skladu s europskim zelenim planom. Potpuni sažetak javnog savjetovanja dostupan je na internetskim stranicama Komisije o održivom financiranju.[8]

Povratne informacije ukazale su i na nekoliko problema, među ostalim:

- Posljedice ocjene neke djelatnosti „ekološki održivom”: neki dionici izrazili su bojazan da bi se djelatnosti koje prema delegiranoj uredbi o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti nisu zelene mogle smatrati neodrživima, što bi za te djelatnosti moglo imati posljedice u smislu pristupa financiranju. *(Odjeljak 1.)*
- Razina ambicije i upotrebljivosti kriterija: iako su mnogi dionici bili zadovoljni razinom ambicije kriterija ili su predlagali i veću ambiciju, neki dionici smatraju da je razina ambicije kriterija previsoka i predlagali su poboljšanja upotrebljivosti kriterija. *(Odjeljak 2.)*
- Područje primjene taksonomije EU-a: neki dionici izrazili su zabrinutost da je opseg djelatnosti obuhvaćenih kriterijima preuzak i da je taksonomija EU-a binarna, odnosno da ona tržištima ne pruža smjernice o tome kako postupati s djelatnostima koje ne ispunjavaju kriterije navedene u delegiranoj uredbi o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti ili nisu njima obuhvaćene. *(Odjeljak 3.)*

U sljedeća tri odjeljka pojašnjavaju se navedeni problemi i mjere koje je Komisija poduzela ili bi ubuduće mogla poduzeti radi njihova uklanjanja.

1. Posljedice ocjene neke djelatnosti „ekološki održivom”

Mnogi dionici izrazili su bojazan da se taksonomijom definira koje se djelatnosti smatraju „ekološki održivima”, zbog čega bi se moglo pretpostaviti da se određena djelatnost automatski smatra ekološki „neodrživom” ako nije navedena u delegiranoj uredbi o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti. No to nije tako. Sama činjenica da djelatnosti

[6] U članku 9. Uredbe o taksonomiji EU-a utvrđeno je sljedećih šest okolišnih ciljeva: (a) ublažavanje klimatskih promjena, (b) prilagodba klimatskim promjenama, (c) održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa, (d) prelazak na kružno gospodarstvo, (e) sprečavanje i kontrola onečišćenja te (f) zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustavâ.

[7] Platforma za održivo financiranje uspostavljena je člankom 20. Uredbe EU-a o taksonomiji. Čine ju stručnjaci iz privatnog i javnog sektora koji savjetuju Komisiju o daljnjem razvoju taksonomije EU-a.

[8] Internetske stranice Komisije o održivom financiranju.

poduzeća nisu usklađene s taksonomijom ne znači da treba donositi zaključke o ekološkoj učinkovitosti poduzeća ili o njegovu pristupu financiranju.

Trenutačno taksonomijom EU-a nije definiran odnos prema djelatnostima koje nisu zelene. U taksonomiji se ne definiraju niti kategoriziraju djelatnosti kojima se „poboljšava trenutačna razina okolišne učinkovitosti", ali se njima ne ostvaruje znatan doprinos. Te djelatnosti, iako su same po sebi važne kao potpora nužnoj širokoj transformaciji gospodarstva EU-a, neće biti dovoljne za postizanje naših zelenih ciljeva. Slično tomu, u taksonomiji EU-a nijedna djelatnost nije definirana ni kategorizirana kao „ekološki neodrživa". Osim toga, delegiranom uredbom o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti još nisu obuhvaćene sve zelene djelatnosti koje mogu znatno pridonijeti okolišnim ciljevima, pa stoga ni nisu dio taksonomije EU-a. Taksonomija EU-a podložna je promjenama i s vremenom će se dopunjavati novim elementima i prema potrebi ažurirati.

Svrha je taksonomije EU-a transparentnost. Njome će se nekim poduzećima i sudionicima na financijskim tržištima uvesti obveza izvješćivanja o udjelu njihovih djelatnosti usklađenih s taksonomijom. Objava udjela zelenih djelatnosti usklađenih s taksonomijom omogućuje usporedbu poduzeća i investicijskih portfelja na temelju tog udjela. Ako to žele, poduzeća mogu pouzdano koristiti taksonomiju EU-a za planiranje svoje klimatske i ekološke tranzicije i prikupljanje financijskih sredstava za tu tranziciju. Sudionici na financijskim tržištima mogu, ako to žele, koristiti taksonomiju EU-a za osmišljavanje vjerodostojnih zelenih financijskih proizvoda. Taksonomija EU-a trebala bi pokrenuti promjene i potaknuti prelazak na održivost. Može poslužiti kao smjernica sudionicima na tržištu pri odlučivanju o ulaganju, no taksonomijom se ne zabranjuje ulaganje u određenu djelatnost. Poduzeća se nisu dužna uskladiti s taksonomijom, a ulagatelji mogu slobodno birati u što će ulagati.

Taksonomija će poboljšati pristup održivom financiranju u odnosu na postojeće tržišne instrumente za zeleno financiranje. Obuhvaća više ekonomskih djelatnosti i okolišnih ciljeva u usporedbi s dosadašnjim tržišnim sustavima zelenog financiranja. Konkretno, obuhvaća određene sektore s visokim emisijama ugljika, što omogućuje tržišno prihvaćanje tranzicijskih djelatnosti unutar tih sektora.

Poduzeća će moći ne samo promet, nego i određene operativne i kapitalne rashode iskazivati kao usklađene s taksonomijom, što će dodatno proširiti mogućnosti koje pruža taksonomija EU-a. Procjene i početno ispitivanje kriterija taksonomije u području klimatskih promjena pokazali su da je trenutačna usklađenost djelatnosti poduzeća i investicijskih portfelja s taksonomijom općenito niska (od jedan do pet posto, pri čemu brojna poduzeća i investicijski portfelji uopće nisu usklađeni). Iako se očekuje da će provedbom zelenog plana taj udio znatno porasti, on jasno upućuje na opseg tranzicije koja nam predstoji da bi se do 2050. ostvarila klimatska neutralnost.

Glavna je svrha taksonomije EU-a pružiti sustav klasifikacije i poboljšati transparentnost. U Uredbi o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost[9] primjenjuje se načelo „nenanošenja bitne štete" u smislu članka 17. Uredbe o taksonomiji, ali nije propisana primjena kriterija definiranih u delegiranim aktima o taksonomiji. Komisija je objavila namjenske tehničke smjernice[10] u kojima je detaljnije opisana primjena načela „nenanošenja bitne štete" za potrebe Uredbe o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost. To znači da kriteriji definirani u delegiranoj uredbi o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti nisu izravno obvezujući u provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost. Uredbom o kohezijskoj politici propisuje se i da se za financiranje u okviru te politike u programskom razdoblju 2021.–2027. primjenjuje načelo „nenanošenja bitne štete" iz Uredbe EU-a o taksonomiji, ali se pritom ne propisuje primjena kriterija iz delegiranih akata o taksonomiji. Ubuduće bi trebalo i dalje isticati izvornu svrhu taksonomije EU-a, a prije njezina uključivanja u druge politike pomno procijeniti posljedice u smislu primjerenosti, proporcionalnosti i troškova usklađivanja.

2. Razina ambicije kriterija u delegiranoj uredbi o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti

Europska komisija dužna je pri izradi delegiranih akata o kriterijima za ekonomske djelatnosti djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijelili Europski parlament i Vijeće za utvrđivanje razine ambicije koja je potrebna da bi se zelenim projektima ostvarili okolišni ciljevi EU-a.

Djelatnosti čiji je doprinos ostvarivanju okolišnih ciljeva EU-a znatan, a ne marginalan, smatraju se održivim djelatnostima u skladu s taksonomijom EU-a. Taksonomijom EU-a utvrđuju se kriteriji za „znatan doprinos" i „nenanošenja bitne štete" na temelju razine ambicije ciljeva europskog zelenog plana, uključujući cilj klimatske neutralnosti EU-a.

Pomnim ispitivanjem povratnih informacija izmijenjen je nacrt delegiranog akta koji je objavljen radi prikupljanja povratnih informacija od javnosti, a da pritom nije ugrožena razina ambicije ciljeva europskog zelenog plana. Te izmjene, među ostalim, uključuju:

- brojna pojašnjenja radi veće tehničke točnosti i upotrebljivosti kriterija,
- veću upotrebljivost pojednostavnjenjem kriterija, smanjenjem složenosti i ukupnog opterećenja te, prema potrebi, prilagodbom radi veće preciznosti i fleksibilnosti,
- pojašnjenja supsidijarnosti i zajedničke nadležnosti EU-a i država članica, ovisno o slučaju (uključujući pojašnjenja koja bolje odražavaju nacionalne propise),
- veću usklađenost s postojećim okvirima, sektorskim propisima i, prema potrebi, razmatranje predstojećih preispitivanja,
- podrobno utvrđivanje područja primjene određenih prijelaznih i omogućujućih djelatnosti i prilagodbe kako bi taksonomija postala korisnija gospodarskim akterima,

[9] Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost, SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

[10] Obavijest Komisije: Tehničke smjernice o primjeni načela nenanošenja bitne štete u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, 2021/C 58/01, SL C 58, 18.2.2021., str. 1.

- podrobniji opis manjeg broja djelatnosti koje su obuhvaćene nekom drugom djelatnošću, ako za njima postoji jasna potražnja dionika i ako su u skladu s ciljevima i zahtjevima Uredbe EU-a o taksonomiji,
- ažurirane uvodne izjave u kojima se naglašava potreba za budućim preispitivanjima i uvođenjem dodatnih djelatnosti u kasnijoj fazi.

3. Područje primjene taksonomije EU-a

Nakon što razmotri povratne informacije i preporuke Platforme za održivo financiranje Komisija planira doraditi taksonomiju EU-a u skladu s Uredbom o taksonomiji kako bi uvažila preostale primjedbe dionika, što je objašnjeno u sljedećem odjeljku.

Proširit će se sadašnje područje primjene kriterija opisanih u delegiranoj uredbi o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti. Kriteriji su dinamični i redovito će se preispitivati. Izmjenama te delegirane uredbe u njezino se područje primjene s vremenom mogu dodavati novi sektori i djelatnosti, među ostalim prijelazne i omogućujuće djelatnosti. Dionici će na internetskom portalu, koji će na stranicama Europske komisije biti dostupan sredinom 2021., moći predložiti djelatnosti koje bi trebalo obuhvatiti kriterijima. Komisija će procijeniti prijedloge uz pomoć Platforme za održivo financiranje.

Osim toga, taksonomija će utjecati na održivo financiranje na međunarodnoj razini. EU će u provedbi ciljeva europskog zelenog plana blisko surađivati s partnerskim zemljama i u relevantnim međunarodnim forumima, kao što su Međunarodna platforma za održivo financiranje (IPSF), skupine G7/G20 i Odbor za financijsku stabilnost (FSB), među ostalim i na utvrđivanju načina za razmjernu i primjerenu operacionalizaciju taksonomije EU-a na globalnoj razini. U okviru toga nastavit će se raditi na primjenjivosti i upotrebljivosti taksonomije EU-a na međunarodnoj razini.

III. SLJEDEĆI KORACI U RAZVOJU TAKSONOMIJE EU-A

Komisija će u skladu s pravnim okvirom i prethodnim obvezama donijeti dopunski delegirani akt Uredbe o taksonomiji EU-a, kojim će se obuhvatiti djelatnosti koje još nisu obuhvaćene delegiranom uredbom o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti, kao što su poljoprivreda, neki energetski sektori i proizvodne djelatnosti.

Tim dopunskim delegiranim aktom obuhvatit će se nuklearna energija, ovisno o rezultatima posebnog postupka preispitivanja koji je u tijeku u skladu s Uredbom EU-a o taksonomiji te usklađenosti s tim rezultatima. Taj se postupak temelji na neovisnom znanstvenom tehničkom izvješću[11] koje je u ožujku 2021. objavio Zajednički istraživački centar, služba Europske komisije za znanost i znanje.[12] To izvješće preispituju dvije stručne skupine, odnosno stručna

[11] Zajednički istraživački centar, *Technical assessment of nuclear energy with respect to the 'do no significant harm' criteria of the EU Taxonomy Regulation* (*Tehnička procjena nuklearne energije u pogledu kriterija „nenanošenja bitne štete" iz Uredbe o taksonomiji EU-a*), ožujak 2021. Dostupno na sljedećoj poveznici.

[12] Izvješće Zajedničkog istraživačkog centra podijeljeno je na dva dijela: prvi se dio odnosi na proučavanje relevantnih okolišnih pokazatelja za kriterije „nenanošenja bitne štete" za cijeli životni ciklus nuklearnih materijala i postrojenja, a u drugom dijelu na konkretna pitanja o otpadu koja je istaknula tehnička stručna

skupina osnovana na temelju članka 31. Euratoma i Znanstveni odbor za zdravstvene, okolišne i nove rizike (SCHEER), kako bi se do lipnja 2021. dovršila znanstvena evaluacija.

Dopunskim delegiranim aktom obuhvatit će se i prirodni plin i povezane tehnologije kao prijelazna djelatnost u mjeri u kojoj se na njih primjenjuju ograničenja iz članka 10. stavka 2. Uredbe o taksonomiji EU-a. U tom kontekstu razmotrit će se prednosti klauzule o vremenskom ograničenju valjanosti za prijelazne djelatnosti.

Komisija će predmetni dopunski delegirani akt donijeti u najkraćem mogućem roku nakon završetka posebnog postupka preispitivanja, što se očekuje u ljeto 2021.

Zasebnim delegiranim aktom obuhvatit će se djelatnosti kojima se znatno pridonosi preostalim četirima okolišnim ciljevima utvrđenima u Uredbi o taksonomiji EU-a (održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa, prelazak na kružno gospodarstvo, sprečavanje i kontrola onečišćenja, zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava). Platforma za održivo financiranje radi na preporukama za taj akt.

U skladu s člankom 26. Uredbe o taksonomiji EU-a Komisija je dužna do kraja 2021. procijeniti može li se i na koji način proširiti područje primjene Uredbe o taksonomiji kako bi se obuhvatile i druge razine okolišne učinkovitosti osim znatnog doprinosa, kao i druge ciljeve, osobito socijalne.

IV. FINANCIRANJE PRELASKA NA ODRŽIVOST

Iako je Uredba o taksonomiji EU-a ključni čimbenik mobilizacije dugoročno održivih rješenja, javno savjetovanje i reakcije zastupnika u Europskom parlamentu, države članice i drugi dionici posljednjih mjeseci upućuju na ograničenja taksonomije EU-a. Konkretno, raširena je zabrinutost da neke djelatnosti, koje pridonose zelenoj tranziciji realnog gospodarstva, nisu prihvatljive za uvrštenje u taksonomiju.

Stoga će Komisija razmotriti zakonodavni prijedlog za potporu financiranju određenih ekonomskih djelatnosti, prvenstveno u energetskom sektoru, uključujući plin, kojima se doprinosi smanjenju emisija stakleničkih plinova i podupire prelazak na klimatsku neutralnost tijekom ovog desetljeća. Cilj je tog prijedloga utvrditi vremenske okvire i međukorake za te ekonomske djelatnosti, uključujući i postojeća ulaganja, kako bi doprinijeli procesu tranzicije u skladu s europskim zelenim planom.

Na taj bi se način omogućilo daljnje postupanje u vezi sa zaključcima Europskog vijeća od 11. i 12. prosinca 2020., u kojima se potvrđuje uloga prijelaznih tehnologija, kao što je prirodni plin.

---

skupina. U izvješću je utvrđeno sljedeće: „Analizama nisu utvrđeni znanstveno utemeljeni dokazi da nuklearna energija više šteti ljudskom zdravlju ili okolišu od drugih tehnologija za proizvodnju električne energije koje su već uključene u taksonomiju kao djelatnosti kojima se podupire ublažavanje klimatskih promjena.”

Ulaganja u projekte opskrbe prirodnim plinom prihvatljiva su za financiranje iz instrumenata EU-a ako se takvim ulaganjima podupiru ciljevi politike EU-a koji su u skladu sa zelenim planom. To su primjerice Mehanizam za oporavak i otpornost[13], InvestEU, Europski fond za regionalni razvoj i Fond za modernizaciju sustava trgovanja emisijama, u kojima se, ovisno o slučaju, projekti opskrbe prirodnim plinom smatraju prihvatljivima.

Prelazak na klimatski neutralno i održivo gospodarstvo ne može se provesti odjednom, nego je riječ o procesu. Za poduzeća taj prelazak znači da trebaju smanjiti emisije stakleničkih plinova, povećati otpornost i smanjiti štetu za okoliš. Za ulagatelje znači da trebaju poboljšati okolišnu učinkovitost portfelja. Države članice također moraju planirati i poticati tu tranziciju.

Sva poduzeća mogu ulagati u zelene djelatnosti. Poduzeća u okviru svoje poslovne strategije mogu s pomoću taksonomije EU-a planirati tranziciju određenih djelatnosti kako bi dosegnula pragove utvrđene u taksonomiji. Kad je riječ o ciljevima održivosti poduzeća u cjelini, mogu se primijeniti i drugi znanstveno utemeljeni pokazatelji.

Na zahtjev Europske komisije, Platforma za održivo financiranje dostavila je savjet o doprinosu taksonomije EU-a zelenoj tranziciji. Platforma je u svojem izvješću Europskoj komisiji objavljenom u ožujku 2021.[14] među ostalim preporučila da se dodatno istraže mogućnosti za priznavanje (izvan postojećeg okvira taksonomije EU-a) napora za poboljšanje učinkovitosti djelatnosti za ispunjenje kriterija znatnog doprinosa.

V. USKLAĐENO I DOSLJEDNO KORPORATIVNO IZVJEŠĆIVANJE O ODRŽIVOSTI

1. Nova direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti

Komisija predlaže novu direktivu o korporativnom izvješćivanju o održivosti radi revizije postojećih pravila o izvješćivanju koja su uvedena Direktivom o nefinancijskom izvješćivanju. Predložena direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti bila bi temelj za stalni protok informacija o održivosti duž financijskog lanca vrijednosti i za druge dionike. Na taj bi način informacije koje poduzeća objave bile dostupne analitičarima u bankama, osiguravajućim društvima, društvima za upravljanje imovinom i agencijama za kreditni rejting, kao i krajnjim ulagateljima i nevladinim organizacijama i drugim dionicima koji žele da poduzeća preuzmu veću odgovornost za svoje socijalne i okolišne učinke. S obzirom na ciljeve europskog zelenog plana, poduzeća obuhvaćena područjem primjene bila bi dužna izvješćivati o učinku svojeg poslovnog modela i strategije na prelazak na održivo i klimatski neutralno gospodarstvo. Predloženom direktivom osiguralo bi se da izvješćivanje poduzeća o održivosti odgovara potrebama sudionika na financijskim tržištima na koje se primjenjuju zahtjevi za objavljivanje iz Uredbe o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih

[13] Podložno posebnim uvjetima iz Priloga III. Obavijesti Komisije o tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete iz Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost.
[14] Platforma za održivo financiranje, *Transition finance report* (*Izvješće o financiranju tranzicije*), ožujak 2021. Dostupno na sljedećoj poveznici.

usluga[15]. U obzir uzima i namjeru Komisije da do kraja godine predloži inicijativu za održivo korporativno upravljanje.

Većina poduzeća suočava se sa sve većim troškovima zbog neusklađenih zahtjeva za ulagatelje i druge dionike u pogledu informacija o korporativnoj održivosti. Iako bi predložena direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti podrazumijevala dodatne troškove izvješćivanja za poduzeća, cilj joj je srednjoročno i dugoročno smanjiti te troškove konsenzusom o bitnim informacijama koje bi poduzeća trebala objavljivati.

Predložena direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti primjenjivala bi se na približno 49 000 poduzeća u odnosu na oko 11 000 poduzeća koja podliježu postojećim pravilima o izvješćivanju za potrebe održivosti (Direktiva o nefinancijskom izvješćivanju). Sva velika poduzeća i gotovo sva poduzeća uvrštena na burzu na reguliranim tržištima u EU-u podlijegala bi zahtjevima za izvješćivanje. Poduzeća bi morala izvješćivati o brojnim pitanjima povezanima s okolišem, socijalnom politikom i upravljanjem koja su bitna za njihovo poslovanje. U skladu s postojećim pravilima iz Direktive o nefinancijskom izvješćivanju morala bi izvješćivati o rizicima kojima su izložena zbog problema povezanih s održivosti, kao i o učincima njihova poslovanja na ljude i okoliš. Tu je, među ostalim, riječ o informacijama o njihovim globalnim lancima opskrbe u vezi s prisilnim i dječjim radom u skladu s međunarodno priznatim načelima i okvirima, kao što je Deklaracija Međunarodne organizacije rada o temeljnim načelima i pravima na radu. Objavljene informacije prošle bi reviziju i bile digitalno označene tako da se mogu unijeti u jedinstvenu europsku pristupnu točku, koja je predviđena Akcijskim planom o uniji tržišta kapitala[16].

U skladu s predloženom direktivom o korporativnom izvješćivanju o održivosti poduzeća bi bila dužna izvješćivati u skladu s obveznim standardima Unije za izvješćivanje o održivosti. Komisija će donijeti delegirane akte kojima će utvrditi te standarde uzimajući u obzir tehničke savjete Europske savjetodavne skupine za financijsko izvještavanje, u suradnji s ključnim dionicima i nakon savjetovanja s državama članicama i relevantnim tijelima EU-a, uključujući europska nadzorna tijela, Europsku agenciju za okoliš, Europsku agenciju za temeljna prava i Platformu za održivo financiranje. Prvi skup standarda trebao bi biti donesen do listopada 2022.

Standardi će biti prilagođeni politikama EU-a, a pridonosit će i temeljiti se na međunarodnim inicijativama za standardizaciju. Unija će stoga nastojati uskladiti izvješćivanje o održivosti na globalnoj razini i istovremeno nastaviti rad na standardima EU-a radi ostvarivanja ambicije zelenog plana i rastućih potreba ulagatelja za informacijama, nadovezujući se na inicijative kao što je Radna skupina za objavljivanje financijskih informacija povezanih s klimatskim promjenama (TCFD).

[15] Uredba (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga, SL L 317, 9.12.2019., str. 1.
[16] Komunikacija Komisije „Uniji tržišta kapitala za građane i poduzeća – novi akcijski plan”, COM(2020) 590 final.

Komisija predlaže izradu standarda za velika poduzeća i zasebnih, proporcionalnih standarda za MSP-ove. MSP-ovi uvršteni na uređena tržišta bili bi obvezni primjenjivati te proporcionalne standarde, a neuvrštena mala i srednja poduzeća, koja čine veliku većinu MSP-ova, mogla bi ih primjenjivati na dobrovoljnoj osnovi. Komisija je spremna pružiti prilagođenu tehničku potporu državama članicama kako bi poduzećima, osobito MSP-ovima, olakšala izvješćivanje o održivosti.

2. Usklađeni zahtjevi za korporativno izvješćivanje o održivosti

Predloženom direktivom o korporativnom izvješćivanju o održivosti nastoje se uskladiti zahtjevi za izvješćivanje na temelju Uredbe o taksonomiji EU-a i zahtjevi za izvješćivanje poduzeća o održivosti. Poduzeća koja su obuhvaćena područjem primjene postojeće Direktive o nefinancijskom izvješćivanju i druga poduzeća koja će biti obuhvaćena područjem primjene predložene direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti dužna su, u skladu s člankom 8. Uredbe o taksonomiji, izvješćivati o određenim pokazateljima stupnja održivosti svojih djelatnosti kako je definirano u taksonomiji EU-a. Ta poduzeća posebno objavljuju udio svojeg prometa, kapitalnih i operativnih rashoda koji proizlaze iz ekonomskih djelatnosti koje se smatraju okolišno održivima ili su s njima povezane.

Ti će se pokazatelji utvrditi u zasebnom delegiranom aktu koji će se primjenjivati od 2022. Poduzeća će svake godine objavljivati glavne pokazatelje učinkovitosti djelatnosti koje se smatraju ekološki održivima u skladu s taksonomijom i na taj način ulagateljima i široj javnosti objektivno prikazati svoj napredak prema ekološkoj održivosti.

Poduzeća će, uz druge informacije o održivosti u skladu s direktivom o korporativnom izvješćivanju o održivosti, trebati izvješćivati i o tim pokazateljima. Pri izradi standardâ za izvješćivanje u okviru direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti u potpunosti će se uzeti u obzir navedeni pokazatelji, kriteriji provjere i pragovi za načelo „nenanošenja bitne štete” iz taksonomije EU-a. Konkretno, standardi izvješćivanja o održivosti uključivat će pokazatelje koji su usklađeni s pokazateljima o kojima će sudionici na financijskim tržištima trebati izvješćivati u skladu s Uredbom o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga.

Istodobno će izvješćivanje u skladu s predloženom direktivom o korporativnom izvješćivanju o održivosti poduzećima omogućiti da iskažu svoj napredak prema održivosti, kao i stupanj usklađenosti s taksonomijom. Konkretno, poduzeća bi trebala sveobuhvatno prikazati svoje učinke i ovisnosti u pogledu održivosti.

Komisija će se pobrinuti da standardi izvješćivanja odražavaju ne samo trenutačnu usklađenost djelatnosti poduzeća s taksonomijom, nego i poslovne planove za budućnost te da olakšaju financiranje na tržištima kapitala i preko banaka. Obvezno izvješćivanje u skladu s Uredbom o taksonomiji primjenjivat će se od siječnja 2022. za ciljeve prilagodbe klimatskim promjenama i njihova ublažavanja, a od siječnja 2023. za preostala četiri cilja u skladu s dogovorom Europskog parlamenta i Vijeća o Uredbi o taksonomiji EU-a.

Komisija će, uz podršku Platforme za održivo financiranje i Europske savjetodavne skupine za financijsko izvješćivanje, razmotriti odgovarajuće smjernice i opcije za subjekte na koje se odnose obveze izvješćivanja iz Uredbe o taksonomiji EU-a kako bi u prvoj godini izvješćivanja smisleno ispunili svoje obveze, uzimajući u obzir da neki podaci neće biti dostupni.

VI. PREFERENCIJE U POGLEDU ODRŽIVOSTI I FIDUCIJARNE OBVEZE

Komisija danas u postojeće delegirane akte u okviru Direktive o tržištima financijskih instrumenata (MiFID II)[17] i Direktive o distribuciji osiguranja (IDD)[18] uvodi procjenu preferencija klijenta u pogledu održivosti kao dodatni element procjene primjerenosti. Savjetnici za osiguranje i ulaganja trebat će u okviru procjene primjerenosti prikupiti informacije ne samo o znanju i iskustvu klijenta u vezi s ulaganjima, sposobnosti da podnesu gubitke i toleranciji rizika, nego i o njihovim preferencijama u pogledu održivosti. Na taj će se način osigurati da savjetnici u preporukama klijentima pri procjeni raznih financijskih instrumenata i proizvoda sustavno vode računa o održivosti.

Tom će se mjerom malim ulagateljima omogućiti da odluče gdje i kako žele uložiti svoju uštedevinu. Tako će svatko tko to želi moći konkretno dati pozitivan doprinos klimi, okolišu i društvu. Zahvaljujući toj promjeni povećat će se potražnja za financijskim instrumentima i proizvodima sa strategijama održivog ulaganja i onima koji uzimaju u obzir negativan učinak na održivost.

Izmjenom postojećih pravila o fiducijarnim obvezama u delegiranim aktima za sektore upravljanja imovinom, osiguranja, reosiguranja i ulaganja, Komisija pojašnjava postojeća pravila kako bi obuhvatila i rizike za održivost, kao što su utjecaj klimatskih promjena i uništavanja okoliša, na vrijednost ulaganja.

VII. ZAKLJUČAK

Delegirana uredba o EU-ovoj taksonomiji klimatski održivih djelatnosti, prijedlog direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti iznesen u ovoj Komunikaciji, kao i izmjene delegiranih akata o preferencijama u pogledu održivosti, fiducijarnim obvezama i upravljanju proizvodima važni su koraci u provedbi postojećeg Akcijskog plana za financiranje održivog rasta i europskog zelenog plana.

Poticajan ekosustav održivog financiranja dio je šire strategije za promjene i pravednu tranziciju kako bismo ostvarili ciljeve održivosti. Oni su temelj za veću transparentnost, a ulagateljima omogućuju da utvrde mogućnosti za održivo ulaganje. Na njima će se temeljiti niz budućih alata, kao što su znak za okoliš EU-a za financijske proizvode namijenjene malim ulagateljima i standard EU-a za zelene obveznice.

[17] Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/565 od 25. travnja 2016. o dopuni Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s organizacijskim zahtjevima i uvjetima poslovanja investicijskih društava te izrazima definiranima za potrebe te Direktive, SL L 87, 31.3.2017., str. 1.

[18] Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/2359 od 21. rujna 2017. o dopuni Direktive (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu obveze informiranja i pravila poslovnog ponašanja koja se primjenjuju na distribuciju investicijskih proizvoda osiguranja, SL L 341, 20.12.2017., str. 8.

Dijalog, suradnja i čvrsto partnerstvo tijela vlasti, korporativnih i financijskih aktera, socijalnih partnera, civilnog društva te istraživačke i akademske zajednice bit će presudni za usavršavanje instrumenata za održivo financiranje, među ostalim preko Platforme za održivo financiranje.

Suradnja se intenzivira jer mnogi naši međunarodni partneri pokazuju sve veću ambiciju i teže održivijem razvoju u skladu s Pariškim sporazumom i drugim okolišnim ciljevima. Također raste zanimanje za održive proizvode na međunarodnim tržištima, što znači i veće mogućnosti za održiva ulaganja. Globalno približavanje standarda nužno je da se izbjegne rascjepkanost tržišta i omoguće prekogranična ulaganja te lakše ostvare globalni klimatski i okolišni ciljevi. Unija i dalje namjerava predvoditi napore za jačanje globalne suradnje u okviru Međunarodne platforme za održivo financiranje i drugih međunarodnih foruma, kao što su G20 i G7.

U ažuriranoj strategiji održivog financiranja, koju bi Komisija trebala donijeti u lipnju 2021., dodatno će se razraditi kako održivo financiranje može potaknuti prelazak na održivo i klimatski neutralno gospodarstvo.